

Гарат М.Р.

аспірант,

Київський національний торговельно-економічний університет

СУЧАСНИЙ СТАН НАУКОВО-ПРАВОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ В ГАЛУЗІ БУДІВНИЦТВА

Сьогодні в Україні сформована достатньо розвинена система будівельного законодавства, яка охоплює ключові аспекти організації та здійснення даної діяльності. Разом з тим, за загальним визнанням науковців і практиків, сучасний стан правового регулювання будівельних відносин є далеким від досконалості. Багатьом рівням правового регулювання будівельних відносин властиві системні недоліки, серед яких: недостатня узгодженість регуляторних актів, «розпорошеність» нормативного матеріалу, нечітке формулювання законодавчих положень, наявність колізій, прогалин і дублювань. Вади законодавчої регламентації негативно відбиваються на всіх сферах організації та здійсненні будівельної діяльності, знижуючи їх продуктивність та гальмуючи їх розвиток.

Такий стан справ обумовлює необхідність комплексного оновлення галузевого законодавства з метою його гармонізації та приведення у відповідність до актуальних потреб практики. Але найпершим кроком до цієї мети повинно стати створення наукового підґрунтя. Як свідчить практика, без якісного наукового супроводження дуже важко (а часто – взагалі неможливо) вибудувати життєздатну стратегію дій, а тим більше – створити дієвий механізм її реалізації [1, с. 83; 2, с. 157].

У загальному масиві науково-правових досліджень з питань будівництва найбільшу частку становлять адміністративно-правові дослідження. Серед багатьох представників адміністративного права, які зверталися до проблематики регулювання будівельної діяльності, особливе місце належить О.В. Стукаленко. Важливим кроком О.В. Стукаленко на шляху вдосконалення будівельного законодавства стало обґрунтування проекту Будівельного кодексу України. За задумом авторки, сфера дії даного кодексу повинна охопити організаційно-правові засади містобудування, будівництва інженерно-технічних та інших об'єктів в Україні [9, с. 365]. З огляду на це, було запропоновано план заходів з імплементації до вітчизняного будівельного законодавства низки положень законодавства ЄС.

Небияке теоретичне і практичне значення має запропонована О.В. Стукаленко структуризація будівельної галузі, до складу якої авторка відносить: інститут правового статусу суб'єктів адміністративно-

будівельних правовідносин; інструменти діяльності публічної адміністрації у будівельній галузі; інститут планування територій України; інститут прийняття в експлуатацію закінченого будівництвом об'єкта; інститут ліцензування у будівельній галузі; інститут дозвільних процедур у будівельній галузі; інститут контрольних заходів (державний архітектурно-будівельний контроль); інститут адміністративної відповідальності у будівельній галузі; громадські слухання (громадський контроль). Дана класифікація дозволяє не лише концептуально окреслити структуру будівельної галузі як такої, а й окреслити предмет регулювання будівельного права і, тим самим, визначити межі його функціонування і напрями його розвитку.

Дослідженням проблематики адміністративно-правового регулювання будівельної діяльності в Україні, також, займалася І.М. Миронець. Керуючись метою вдосконалення правових та організаційних засад будівельної галузі І.М. Миронець визначила та систематизувала форми адміністративно-правового регулювання будівельної діяльності (планувально-прогностичні, форми легітимації будівельної діяльності, дозвільні форми), сформулювала концепцію ліцензування будівельної діяльності за реєстраційним, а не за дозвільним порядком. Також, заслуговує на увагу пропозиція вченої щодо повернення до сфери державного архітектурно-будівельного контролю відносин з будівництва на усіх об'єктах незалежно від категорій складності. Окремо слід зазначити про важливість пропозицій І.М. Миронець щодо розробки та прийняття Державних будівельних норм «Правила визначення класу якості будівель офісних центрів» та «Правила визначення класу якості житлових будівель». Ідея І.М. Миронець полягає в тому, що дані норми повинні забезпечити сучасну класифікацію об'єктів нерухомості які б в повній мірі «... відобразили характеристики новозведених об'єктів та надали можливість визначити відповідний клас у розрізі його економічного використання та якісних показників» [7, с. 33].

Актуальні проблеми у сфері суспільних відносин, які виникають під час здійснення публічною адміністрацією адміністративно-правового регулювання будівництва одержали широке висвітлення в роботах П.П. Кривошеїна. До однієї із ключових пропозицій П.П. Кривошеїна, яка має вплив на розвиток будівельної діяльності, слід віднести запропонований перелік засад по удосконаленню адміністративно-правового регулювання будівництва у таких сферах : планування, децентралізації, дозвільних розпоряджень, контролю, адміністративної відповідальності, євроінтеграції [8, с. 138-139]. На думку П.П. Криво-

шеїна, застосування комплексу засадних та адміністративних інструментарних чинників забезпечить створення умов для динамічного розвитку будівництва в Україні, максимального використання декларативних адміністративних процедур та будівельних стандартів Європейського Союзу.

Для розвитку адміністративно-правового регулювання будівельної діяльності особливе значення мають праці А.В. Матвійчук. Основним об'єктом його уваги стали контрольні провадження у галузі будівництва. Практична цінність досліджень А.В. Матвійчука полягає в тому, що він обґрунтував умови для спрощення доступу забудовників до інформації про контрольні провадження та зменшення часу, який витрачається суб'єктами господарювання для отримання всіх необхідних документів на будівництво[6, с. 180].

Таким чином, проведений огляд наукових досліджень, об'єктом яких є відносини у галузі будівельної діяльності, дозволяє прийти до висновку, що питання регулювання будівельної діяльності характеризується неабиякою актуальністю і перебуває в центрі уваги багатьох вчених. Але на сьогоднішній день не існує дієвого механізму моніторингу, планування, організації та впровадження наукових досліджень з питань адміністративно-правового регулювання будівельної діяльності. Власне кажучи, такий стан справ має місце в багатьох сферах публічного адміністрування, про що постійно наголошують галузеві фахівці [3; 4; 5].

У зв'язку з цим видається доцільним створити механізм своєчасного поширення інформації про стан наукових досліджень з питань адміністративно-правового регулювання відносин у галузі будівельної діяльності та забезпечити включення до планів наукових досліджень, які фінансуються з державного бюджету, питань адміністративно-правового регулювання відносин у галузі будівельної діяльності.

Список використаних джерел:

1. Гуржій Т.О., Ярмиш О.Н. Правове забезпечення земельної реформи в Україні // Вісник Київського національного торговельно-економічного університету. 2014. № 1. С. 83-92.
2. Гуржій Т.О. Перспективи розвитку адміністративно-деліктного законодавства України. Адміністративне право і процес. 2014. № 3. С. 156-158.
3. Гуржій А.В. Відповідальність за адміністративні проступки проти безпеки дорожнього руху як об'єкт наукових досліджень // Адміністративне право і процес. 2012. № 1. С. 56-66.

4. Gurzhii T., Gurzhii A., Seliukov V. Public Administration of Personal Data Protection in Modern Ukraine // *Politické vedy*. 2018. Vol. 21. № 2. P. 138-158.

5. Gurzhii T. Public Consultations in Ukraine: Topical Legal Issues // *Rocznik Administracji Publicznej*. 2017. № 3. С. 309-318.

6. Матвійчук А.В. Контрольні провадження у галузі будівництва : дис. канд. юр. наук : 12.00.07. / Матвійчук А.В. – Харк. нац. ун-т внутр. справ. Х, 2010. – 215 с.

7. Миронець І.М. Адміністративно-правове регулювання будівельної діяльності в Україні : дис. канд. юр. наук : 12.00.07. / Миронець І.М. – Київ. нац. торг.-екон. ун-т. К., 2012. – 235 с.

8. Кривошеїн П.П. Адміністративно-правове регулювання будівництва в Україні : дис. канд. юр. наук : 12.00.07. / Кривошеїн П.П. – Київ, 2017. – 163 с.

9. Стукаленко О.В. Адміністративно-правове забезпечення будівельної галузі: теоретично-правові засади : дис. докт. юр. наук : 12.00.07. / Стукаленко О.В. – Дніпро, 2016. – 512 с.

Лазаренко К.О.

студентка,

*Київський національний університет
імені Тараса Шевченка*

ОБМЕЖЕННЯ ПРАВ І СВОБОД ЛЮДИНИ: ОСНОВНІ ПОЛОЖЕННЯ ТА СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ

В умовах сьогодення актуальність проблеми обмеження прав і свобод людини та забезпечення безпеки громадян не викликає сумніву. Варто зазначити, що особистість, її права та свободи завжди повинні бути в центрі уваги як державної влади, так й інститутів громадянського суспільства. Ми поділяємо думку, висловлену професором, доктором юридичних наук, керівником робочої групи з підготовки проекту Конституції України Леонідом Петровичем Юзьковим, котрий зазначав, що людина в цивілізованому світі має широкі права і свободи не тому, що вони проголошені Конституцією; Конституція проголошує ці права і свободи тому, що людина наділена ними від природи. Події в світі кінця ХХ – початку ХХІ століття та нові глобальні загрози, як-от: міжнародний тероризм, природні стихійні лиха та масові заворушення мають неабиякий вплив на визначення пріоритетів. Отож забезпечення